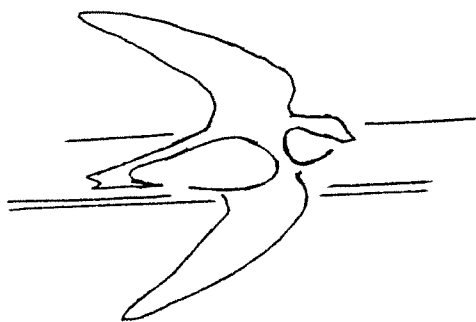

1-1938

«HET BRUUIJSEL»

DELWACHT UDEN E.O.

VOGELWACHT UDEN E.O.

voorzitter	P. van der Voort Dorshout 2, Uden tel. 04132-63292
secretaris	J.W. Hermans Broekmorgen 28, Uden tel. 04132-69804
penningmeester	B. Gevers Hoornstraat 6, Uden tel. 04132-60613
bestuursleden	W. Janssen, J. van Bergen, E. Böcker
bank	Rabobank Uden rek.nr. 1549.30.989 gironummer bank 1096522

'HET BRUUISEL'

Een orgaan van Vogelwacht Uden e.o.

redactie	M. Hoefnagels, J.W. Hermans, P. Noy, P. vd. Acker, J. Hermans, G. Hermans
tekeningen	W. Janssen, E. Böcker
typewerk	St. Gevers

NUMMER 1, 1990

We zien niet graag dat iemand gedeeltes van dit blad gebruikt, voordat we daar schriftelijk toestemming voor hebben gegeven.

INHOUD

	blz.
Mededelingen redactie	3
Mededelingen bestuur	5
Nieuwjaarswandeling	6
Fenologie 1989	8
De doorgeeften	10
Het herkennen van vogels	11
Een winterwandeling	12
Excursie naar boswachterij St. Anthonis	14
Inventarisatie 1989	16
In gesprek met Gertrude van de Elzen	19
Een pareltje in donkere dagen	22
Bijzondere waarnemingen	24
Vogel onder de loep	26
Verslag stootvogelwerkgroep 1989	28
De eerste werkdag V.L.U.	29
Inventarisatie	30
En ze konden het kijken niet laten	32
Publiekswandeling	34

Let u op de
sluitingsdatum.

Copy

15 mei 1990

MEDEDELINGEN REDAKTIE

Als het goed is zien jullie een volkomen nieuw blad voor je. Het heeft wel even geduurd voordat deze naam "uitgebruikt" was! Twee leden hadden een voorstel gedaan: "de Schrijverke" en "de Weinddöpper". De eerste moest afvallen omdat het blaadje van Oss "de Schrijverik" heet. Tja, en twee dezelfde namen in één buurt kon niet, vonden wij. En de tweede, ja, die "weind", hè! We kregen daar een beetje de kriebels van, omdat we eigenlijk vinden dat ons blad niet met alle "weinden" meewaait en ook niet zo licht als de "weind" is... Sorry, bedenker, Maar toen zaten we zonder! Tijdens de redactievergadering vlogen de namen over de tafel, maar de een na de ander "proefde" niet goed. Even bleven we hangen bij "de braakbal". Het idee leek wel wat tot we bedachten dat we in het vervolg aan een braakbal zouden moeten werken en mensen moesten gaan vragen om kopij voor "de braakbal". Een beetje moeilijk... Bij het scheiden van de markt kwam Wim Janssen met het verlossende woord: het bruuijsel. Na zoveel uren "bruuijen" kon het niet beter gezegd worden!! Hopelijk zijn jullie het ermee eens. Zo niet dan verwachten we graag jullie reacties. Die worden dan de volgende keer gepubliceerd, dus liefst op papier!

Behalve een naam bedenken, hebben we toch nog wel wat meer gedaan. Zoals jullie zien, ligt er weer een aardig nummer voor je.

Behalve de mededelingen van het bestuur is er weer heel wat lezenswaardigs. Versta me niet verkeerd, ook die mededelingen zijn lezenswaardig!

Als het goed is, heeft Johan van Roosmalen een boeiend verslag geschreven over de nieuwjaarswandeling. Een ander excursie die de moeite waard bleek, was die naar Sint-Anthonis. En de titel: "Ze konden het kijken niet laten" belooft ook wat!

Joep Esser kan zelf het kijken ook slecht laten, en dat niet alleen, hij wil het ons nog laten weten ook. De ijsvogel heeft hij dit keer ontwaard op de Tongelaar, iets wat mij nog maar steeds niet lukt.

Verder is er nieuws van de werkgroepen: inventarisatie, stootvogels en klein landschapsbeheer. We zijn elke keer weer blij dat de werkers ook schrijvers willen zijn. Op die manier blijft de hele club tenminste goed op de hoogte van wat er door de diverse taakgroepen wordt opgezet. Jan Verhoeven laat zien dat fenologie interessant is, maar wel van je verwacht vaak erop uit te trekken. Het is geweldig Jan om elk jaar weer zo'n lijst van eerst-aangekomenen van je te krijgen.

Tenslotte hebben we nog onze eigen vaste rubrieken: In gesprek met: Gertrude van de Elzen, dit keer. Ken je haar niet? Lees het artikel en als je haar dan eens tegenkomt..... Heeft Margreet Konter de uitdaging aangenomen? Of gaat onze doorgeefpen ter ziele?

John Hermans neemt weer een vogel onder de loep, zijn broer Jan-Willem vertelt iets over de waarnemingen (meer of minder spektakulair) die de afgelopen tijd zijn gedaan. Wil je bij eerste oogopslag kunnen zeggen welke vogel je

voor je neus hebt, begin dan met het artikel van Jan van Dommelen: "Herkennen van vogels". Eens zal het je lukken, als je maar genoeg kijkt en luistert!
Rest ons nog de adverteerders te bedanken. Zij zorgen ervoor dat wij vrij zorgeloos ons bruujsel kwijt kunnen.

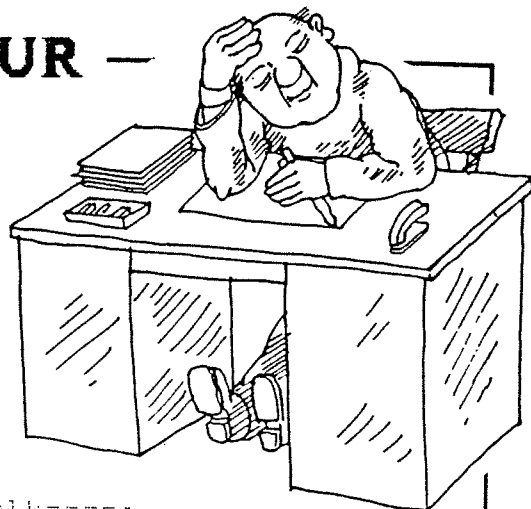
Margreet Hoefnagels.

BOOMKLEVER

Kijk de boomklever eens klimmen
Van de wortels naar de top
Ach, nou zit het dier te simmen
Want zijn Prit-stift is weer op.

— MEDEDELINGEN BESTUUR —

De volgende nieuwe leden zijn te verwelkomen:

Dianne van Asseldonk, Vosdeel 5, Boekel
Roos Helmer, Rechtestraat 26, Odiliapeel

Opgezegd hebben de volgende personen:

Wim Kessels en Jacques Heemskerk

Geroyeerd i.v.m. achterstallige betaling van de contributie zijn:

Erik Aarts, Gerard Caspers, George vd. Heyden en Theo Janssen.

Enkele punten uit de jaarvergadering zijn:

(het volledige verslag volgt nog)

- De taakgroep inventarisatie wil een vogeltrekdag op de Maashorst organiseren. Dit zal uiteraard in het najaar plaatsvinden. Peter Wienbelt wil graag waarnemingen van bijzondere vogelsoorten in de computer stoppen. Dus bij waarnemingen even een telefoontje naar Peter Wienbelt, tel. 04132-68198. Jan Verhoeven noteert de waarnemingen van kraanvogels en geeft dit door aan de landelijke kraanvogelgroep.

- Jan Verhoeven wordt de coördinator van de taakgroep stootvogels. Peter van Asseldonk gaat deze groep versterken.

- Jan van Dommelen en Simon Koopmans zullen namens de Vogelwacht zitting nemen in de Stichting de Groenhoeve. In verband hiermee moet de taakgroep landschapsbeheer uitzien naar een nieuw persoon voor de voorlichting en de educatie. Dit geldt ook voor de taakgroep publiciteit.

Ter gelegenheid van haar 25-jarig bestaan heeft de natuurvereniging "IJsseldelta" uit Kampen een bijzonder informatief boek uitgegeven:

Vogels - Hoe leven ze (i.s.w. met de Stichting Uitgeverij KNNV)

Vogels- hoe leven ze bevat onder meer hoofdstukken over soortvorming en systematiek, de veren, voeding en spijsvertering, energiebalans, lopen en zwemmen, het gezichtsvermogen, vogelgeluiden, het gedrag, de vogeltrek, vogels in het landschap, populatie- biologie en ouderdom, vogels en mensen, fossiele geschiedenis en soortvorming. Het boek telt 163 pagina's, 6 kleurenafbeeldingen en 75 tekstfiguren. Het kost in de boekhandel f 19,90 en is te bestellen via het ISBN-nr. 90-71331-02-4.

Jan-Willem Hermans

NIEUWJAARSWANDELING

Volgens de netjes op tijd ontvangen maandagenda, zelfs aangevuld met de activiteiten van 1990, was dit jaar het eerste gebeuren de traditionele nieuwjaarswandeling. Welgeteld waren er op deze zondagmorgen slechts 3 dames en 20 heren aanwezig om hieraan deel te nemen, jammer dit geringe aantal personen.

Na de gebruikelijke nieuwjaarswensen te hebben uitgewisseld, door Edith zelfs op charmante wijze, wordt er nog even gewacht op meer deelnemers, echter tevergeefs. Namens alle deelnemers wensen wij de afwezigen toch nog een voorspoedig, gezond en goed vogeljaar toe.

Plaats van opkomst was het "bezoekerscentrum".

Jan-Willem verzocht de aanwezigen echter om met zo weinig mogelijk auto's ons te verplaatsen naar het "Jachthuis" te Zeeland, alwaar een speurtocht van ruim 2 uur was uitgezet. Daar aangekomen worden er drie groepen gevormd om de tocht te lopen. Onze groep, als laatste zijnde, bestaande uit Jan, Henk, Peter, Jan, Johan, Jan-Willem, Peter en Bart, maakte de tocht in omgekeerde volgorde. Het weer was op deze zondagmorgen wat triest en donker waardoor er weinig zicht was. Al lopende was er niet veel aandacht voor de vogels. Wel werd er veel gepraat en moppen verteld; de meeste hiervan zijn echter niet geschikt om in ons blad te publiceren. Een uitzondering hierop uit de mond van Henk. Jager stelt hem de vraag, waar zitten de meeste ganzen deze tijd, antwoord van Henk "tussen kop en staart", discussie gesloten.

Ook minder leuke opmerkingen waren nogal eens te horen, dit over bepaalde minderheidsgroepen in onze samenleving, en ook de drijfjacht op het landgoed Tongelaar was een dankbaar onderwerp van gesprek, evenals de motorcrossers die de rust in de omgeving verstoorden. De opmerkingen welke hierbij werden gemaakt en de (voor)oordelen zijn naar mijn mening niet op zijn plaats voor een goed vogelaar. Dit even tussendoor, want als je wordt gevraagd, om een verslag te maken mag men naar mijn mening, de positieve maar ook de negatieve kanten belichten.

Ik wil nu echter verder gaan met de positieve kant van deze zaak, om de sfeer niet teniet te doen, bij onze eerste activiteit.

Al lopende kregen wij ook een mooie indruk van de omvang welke het te realiseren park gaat innemen, daar er voor een groot gedeelte reeds de palen voor de afrastering zijn geplaatst, alleen jammer dat er op bepaalde plaatsen de palen weer waren verdwenen. Tijdens onze tocht hebben we toch nog circa 25 vogelsoorten kunnen waarnemen. Één vogelsoort had ik en met mij anderen nog niet waargenomen nl. de kruisbek. Tesaamen hebben we gedurende ruime tijd twee koppels van deze hier weinig voorkomende vogels op ons gemak kunnen observeren. Het was een lust voor het oog deze vogels bezig te zien met de denneappels om hieruit het aanwezige zaad te bemachtigen. Ook hebben wij tijdens onze tocht twee reeën over een weiland zien rennen, deze dieren zie je normaal gesproken op dit tijdstip van de dag niet in het open veld.

Onderweg waren enkele van ons ook nog bezig met het beantwoorden van de vragen welke tijdens de speurtocht moesten worden opgelost. Voor degenen welke hieraan niet hebben deelgenomen volgen hierbij de gestelde vragen:

- welke vogel wordt ook wel de morkolf genoemd? 8ste letter
- hoe wordt de heggemus ook wel genoemd? 1ste letter
- Hans nipte aan zijn borreltje en vond het heel lekker. 2de letter
- de ochtenden in januari kunnen nogal kennelijk koud zijn. 4de letter
- vanellus vanellus? 4de letter
- welke spechtensoort heeft te lijden onder de zure regen? 7de letter
- en welke spechtensoort heeft er voorlopig voordeel bij? 12 de letter
- hoe wordt de nachtzwaluw ook wel genoemd? 7de letter
- falco tinunculus? 2de letter
- welke in Nederland voorkomende vogels broeden in de grond? 1ste woord, 6de letter; 2de woord, 11de letter
- mag ik de houtskool meester, zei Jan, toen hij merkte dat hij tekort kwam. 8ste letter
- door de klap op zijn hoofd zag Freek sterretjes en dacht wat nu weer. 5de letter
- Kortjakje heeft zijn broek vol zilver werk of niet soms? 3de letter
- de stotteraar zei die koe-koe-koe loe-loe-loeit. 6de letter
- hoe wordt de watersnip ook wel genoemd? 7de letter
- om twaalf uur werd ik door het vuurwerk wakker geschud en kwam tot de conclusie dat het nieuwe jaar al begonnen was. 3de letter
- en dit is THE END. 4de letter

Na het einde van de tocht was er een gezellig samenzijn in het Jachthuis in Zeeland. Een lekker bakje dampende koffie voor eigen rekening smaakte uitstekend. De aangeboden erwtensoep, op kosten van de vereniging, aangevuld met brood en spek liet zich goed smaken en was van uitstekende kwaliteit (uit eigen keuken, vertelde de weinig spraakzame eigenaar). Volgens Jan was het echt jammer dat die kerel niet de volle pan op tafel had gezet. De sfeer was tijdens dit samenzijn uitstekend. Onze penningmeester merkte onderweg nog fijntjes op dat hij het jammer vond dat er zo weinig deelnemers waren, doch op deze manier kostte het de vereniging ook minder!!!

Beste leden, al diegenen welke aan de wandeling hebben deelgenomen zijn tevreden huiswaarts gegaan en hebben 1990 goed ingezet. Allen die niet hebben deelgenomen nodig ik reeds uit om in 1991 zeker present te zijn. Tot slot, wel laat maar aan ieder nog de beste wensen voor 1990.

Johan van Roosmalen.

FENOLOGIE 1989

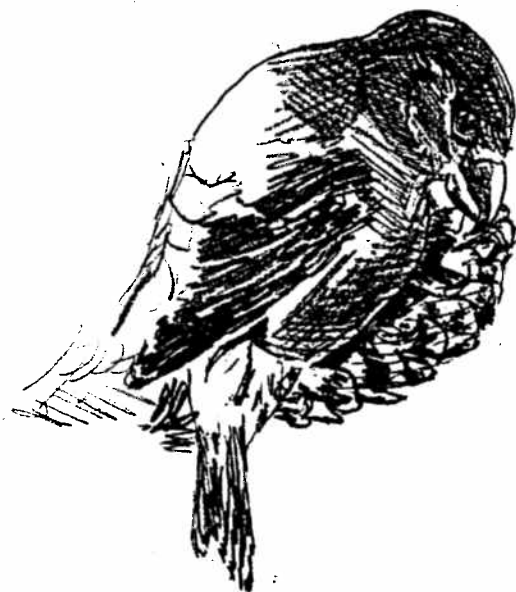
Het jaar 1989 kende een zeer zachte winter. Sommige vogels begonnen al zeer vroeg te fluiten zoals de grote lijster. Ook kieviten kwamen al vroeg over. Die worden door mij pas genoteerd als er een groepje over komt vliegen. De mezen worden pas genoteerd als ze een paar keer hun liedje laten horen, één keer is te weinig. Sommige soorten zijn door mij toch wel laat waargenomen, zoals de wielewaal, maar die heb ik in 1989 wel op verschillende plaatsen gehoord, meer dan in 1988. Ondanks de zachte winter waren de meeste zomervogels op de normale tijd terug. Hier volgt dan de lijst van 1989. De afkortingen zijn ZV is zomer-
vogel, JV is jaarvogel en WG is wintergast.

09-01-89	kievit	JV
07-01-89	kuifmees	JV
07-01-89	havik	JV
07-01-89	houtduif	JV
09-01-89	koolmees	JV
10-01-89	pimpelmees	JV
10-01-89	turkse tortel	JV
13-01-89	winterkoning	JV
15-01-89	grote lijster	JV
15-01-89	heggemus	JV
15-01-89	matkopmees	JV
16-01-89	boomkruiper	JV
16-01-89	boomklever	JV
16-01-89	zwartemees	JV
19-01-89	witte kwikstaart	ZV
29-01-89	zwarte specht	JV
30-01-89	roodborst	JV
31-01-89	merel	JV
13-02-89	groenling	JV
11-02-89	goudhaan	JV
11-02-89	vink	JV
11-02-89	geelgors	JV
11-02-89	fazant	JV
11-02-89	holenduif	JV
11-02-89	groene specht	JV
18-02-89	zanglijster	JV
20-02-89	goudvink	JV
26-02-89	veldleeuwerik	JV
26-02-89	boomleeuwerik	ZV
03-03-89	wulp	JV
06-03-89	sijs	WG
11-03-89	tjiftjaf	ZV
26-03-89	kuifleeuwerik	JV
26-03-89	beverzwaluw	ZV
26-03-89	kneu	JV
27-03-89	kleine plevier	ZV
27-03-89	fitis	ZV
29-03-89	boerenzwaluw	ZV
31-03-89	zwarte roodstaart	ZV
01-04-89	boompieper	ZV
01-04-89	zwartkop	ZV
08-04-89	gale kwikstaart	ZV

10-04-89	gekraagde roodstaart	ZV
15-04-89	bonte vliegenvanger	ZV
16-04-89	koekoek	ZV
21-04-89	braamsluiper	ZV
25-04-89	gierzwaluw	ZV
25-04-89	oeverloper	ZV
27-04-89	huiszwaluw	ZV
27-04-89	tuinfluiter	ZV
27-04-89	grasmus	ZV
27-04-89	nachtegaal	ZV
30-04-89	grauwe vliegenvanger	ZV
01-05-89	roodborsttapuit	ZV
01-05-89	paapje	ZV
01-05-89	tortelduif	ZV
05-05-89	spotvogel	ZV
04-05-89	fluiter	ZV
10-05-89	boomvalk	ZV
13-05-89	wielewaal	ZV

Jan Verhoeven.

DE DOORGEEFPEN

Hallo Slechtvalklezers,

Wanneer de Slechtvalk in de bus valt, ben ik de eerste tijd niet te bereiken. Als het even kan lees ik hem in een adem uit. Alleen bij de laatst uitgekomen Slechtvalk lukte me dat niet. Ik bladerde hem snel even door en het viel mij eerlijk gezegd gelijk op, dat de rubriek "De doorgeefpen", ontbrak. Had ik misschien een voorgevoel, want bij het voor de tweede keer ter hand nemen van de Slechtvalk, las ik dat de pen mij ter hand werd gesteld. En ik denk dat ik daar de redactieleden op moet aankijken. Dus pak ik hem op en zal eens kijken of er nog wat inkt voor mij inzit.

En terwijl ik dit stukje schrijf, begint het al aardig lente te worden. In de tuin zijn de sneuwklokjes al uit en ook de crocussen laten hun gezichtje zien. Bovendien hoor ik de vogels al weer druk in de weer. Een heerlijk geluid en daar krijg je gewoon de kriebels van. En vooral wanneer het zonnetje zich ook nog laat zien, dan krijg je gewoon zin om er heerlijk op uit te trekken, het veld cq. de bossen in, om de eerste terugkomers uit de zuidelijke streken te begroeten.

Ik hoop dat ik de komende tijd wat meer gelegenheid en eerlijk gezegd, ook wat meer moed krijg om ze te gaan bekijken en beluisteren. In ieder geval, om te beginnen, wat meer mijn gezicht te laten zien tijdens het inventariseren en als het even kan ook tijdens de excursies. Want als ik besloten heb om vroeg op te staan en mee te gaan, krijg ik een heel volstaan gevoel over me. En meteen de gedachte: dat moet ik meer doen. Bovendien hoor je tijdens zo'n wandeling steeds weer interessante dingen en steek je er konstant iets van op. Ik vind het altijd heel gezellig. En 't maakt eigenlijk niet uit met wie je meeloopt; een ieder is bereid om je op waarnemingen te wijzen en je wat te leren.

Dat is ook heel duidelijk tijdens de herfstexcursies. Fanatiek vogelen kan, maar ook het wat rustiger aan doen. Ik wil besluiten met de gewaagde belofte mij wat meer te laten zien tijdens de wandelingen.

De pen geef ik door aan Stephanie Gevers. Ik zie dat er nog genoeg inkt voor je inzit. Succes ermee.

Margreet Konter.

HET HERKENNEN VAN VOGELS

De belangstelling voor de natuur en voor vogels in het bijzonder is erg groot. Steeds meer mensen raken geïnteresseerd in de vogels van de vrije natuur en men wil er graag aandacht aan besteden. Hoe groter de kennis over de vogels is, des te mooier ziet en waardeert men de natuur tijdens wandelingen en fietstochten.

Over de gehele wereld komen zo'n 8.600 soorten vogels voor, waarvan bijna 400 in Nederland. Hoe kunnen we al deze vogels uit elkaar houden? Gelukkig is er al veel werk verricht door de vele vogeldeskundigen. Zij hebben zeer goede gidsen samengesteld met mooie afbeeldingen en goede beschrijvingen. Alle vogels zijn door die geleerden van namen voorzien. Om een vogel te herkennen moet men op bepaalde dingen letten, t.w.:

De grootte van de vogel. Maak in het veld een vergelijking met een bekende vogel zoals mus of merel. Denk er wel aan dat bij mist alles groter lijkt dan in het zonlicht. De grootte van een vogel wordt in de vogelgidsen weergegeven in centimeters van het puntje van zijn snavel tot het puntje van zijn staart.

De vorm van de vogel. Hoe is het silhouet en de zithouding van de vogel? Vaak ziet men de vogel tegen het licht in. Let op de snavel van de vogel. Deze kan speer- of priemvormig, dik en breed of juist lang en smal zijn. Kijk ook naar het vliegbeeld. De vleugels kunnen lang en breed, kort en rond of lang en puntig zijn. Wat voor een staart heeft de vogel: is het een korte ronde of een V-vormige of juist een lange rechte?

De kleur en tekening van het verenkleed. Let goed op de kleur van de rug, borst, kop en staart. Kijk of er speciale tekeningen zijn in die kleuren, zoals oogstreep, spikkels op de borst, strepen op vleugels of staart.

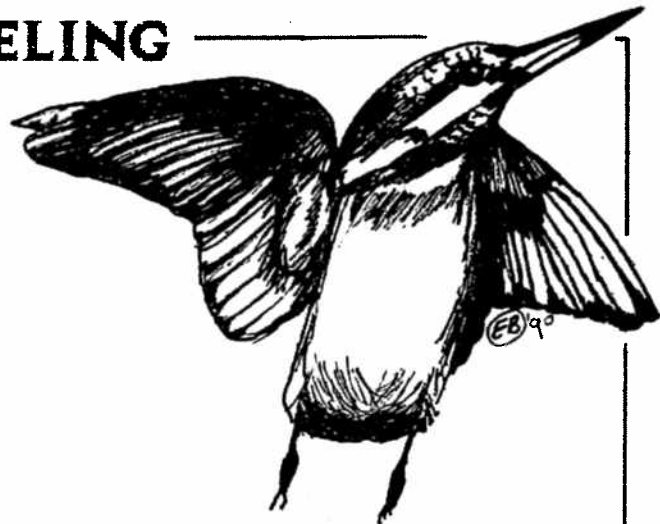
De zang. Slechts een klein gedeelte van de eerder genoemde 8.600 vogelsoorten maakt gebruik van muzikale stemuitingen. Deze groep noemt men zangvogels. Het doel van de zang is meerledig. Enerzijds om het territorium af te bakenen en anderzijds om de vrouwtjes te imponeren. Op enkele uitzonderingen na, is het altijd het mannetje dat zingt. De zang is een bepaalde vorm van "adverteren". Aan het geluid kan men vaak direkt horen om welke vogel het gaat. Een aantal vogels zijn nl. genoemd naar hun eigen roep. Enkele voorbeelden hiervan zijn: kievit, grutto, tjiftjaf, kraai en kauw. De meeste andere vogelgeluiden krijgt men onder de knie door regelmatig het veld in te gaan.

Maak van al deze waarnemingen notities en ga er thuis eens lekker voor zitten om in een vogelgids op te zoeken welke vogel je gezien of gehoord hebt. Je vergeet hem dan nooit meer. Een andere mogelijkheid om vogelgeluiden te leren herkennen is het afdraaien van speciale vogelgeluidencassettes. Op gezette tijden organiseert de Vogelwacht Uden een vogelcursus, waarin een groot aantal vogels uit onze direkte omgeving worden behandeld. Informatie hierover is te verkrijgen onder telefoonnummer: 04132-64430.

Jan van Dommelen.

EEN WINTERWANDELING

"14/1, Tongelaar, lichte mist, $\pm 2^{\circ}\text{C}$, Edith, Fer."

Zomaar een krabbeltje uit mijn vogellogboek. behalve een schat aan waarnemingen waarvan ik toch niet weet wat ik er mee moet herbergt mijn boekje veel herinneringen. Een enkel woord of alleen al de beschrijving van het weer roept iets op van de sfeer die er toen was. Sinds vorig jaar schrijf ik behalve de waarnemingen ook op met wie ik op dat moment was. Eigenlijk zijn het opmerkingen zonder enig belang. Ik zou ze daarom toch niet willen missen. "Sta je al lang te wachten?" "Een half uurtje. ik was veel vroeger dan ik had verwacht. Het was niet meer de moeite om nog door naar huis te rijden." Fer heeft zijn kijker al om en zijn wandelschoenen aan als wij aankomen. De mist en de zondagmiddag zorgen voor een tijdloze rust die niet te verstoren lijkt.

Met z'n drieën lopen we langs de Raam. Aan de overkant zitten wat mezen in de bomen. "Ik zou er wel eens twee willen zien. Volgens 'n IVN-er zouden ze hier gebroed hebben dus moeten er wel meer zitten hier", zeg ik tegen niemand in het bijzonder. De vorige keer dat ik hier liep zag ik verscheidene witgatjes langs het defensiekanaal, de reden van ons bezoek nu, een ijsvogeltje. Dat het ijsvogeltje hier zit is wijd en zijd bekend. Zelfs een hengelaar die ons zag lopen vroeg of we voor het ijsvogeltje kwamen. Verder had hij duidelijk geen benul van vogels. Een buizerd een stukje verder in de boom was voor hem een kraai.

Vanaf de brug is niets te zien, behalve dat het water lager staat dan de vorige keer. Bij de waterval ook niet. In ganzenmars lopen we terug naar het pad. Fer twijfelt of we wel iets zullen zien. Zo alledaags is zo'n beestje ook weer niet en het kanaal is zo lang en het water zo troebel. Ik vrees dat hij gelijk heeft. Het zou ook te mooi zijn. Voor mij zou het de derde keer zijn hier. Nu had ik Fer en Edith meegenomen om hun ook mee te laten genieten. Dat was natuurlijk veel te optimistisch. Alleen opgezette vogels zitten steeds op dezelfde tak. "Ook al zie je niks bijzonders dan is zo'n wandeling toch wel lekker", probeer ik nog. Het knaagt in me. Hoe onterecht het ook is, een waarneming van zo'n zeldzaam pronkstuk is iets waar je je op verheugt en het valt je tegen als je "niks" ziet.

Voor ons loopt een gezinnetje. Fototoestel op de buik, blik op oneindig. Een jongetje struint dicht langs de waterkant. "Roef" en een fractie later nog eens "Roef". Daar gaan ze. De "kingfishers" met hun azuurblauwe rug, achter elkaar in strakke vlucht. Ze vliegen ons tegemoet, passeren ons op vier, vijf meter. Een zwenkt af. Schuin tegenover ons komt hij (of zij?) in de struiken zitten. De ander vliegt door, die zien we niet meer. We hebben even niets meer te vertellen. Dan komt het los. "Dat waren ze." "Zie je wel, ik zei toch dat er twee zaten." "En jij dacht dat we ze niet meer zouden zien." "Nee, zo dicht langs de Raam had ik ze niet verwacht." Nog wat verbaasd en opgewonden gaan we verder, richting parkeerplaats. De dag kan niet meer kapot.

"Stil eens", zegt Edith. Dit is geen gekke opmerking. Met ons drieën heeft er altijd wel iemand iets te vertellen. Vanuit een eik horen we zacht geklop. Ik weet dat we dit geluid al eens eerder hebben gehoord maar het roept nog niets op. Dan zie ik een mus met zebrastrepen. Dit is niet te geloven. Na de ijsvogeltjes zien we nu ook nog een kleine bonte specht die op zijn gemak zijn maaltijd verzorgt. De enige keer dat ik zo'n specht eerder heb gezien was deze zomer op Öland. Toen was het trouwens ook Edith die het geluid ontdekte. En nu zien we er een op maar een paar kilometer van Uden.

Natuurlijk gaat dit hele verhaal niet in mijn logboek. Daar staat eerlijk gezegd alleen "ijsvogel, 2x!"

Ik denk toch dat als ik over een jaartje nog eens terug kijk in mijn boekje en ik zie deze aantekening dan zal het gevoel van opwinding weer precies zo aanwezig zijn als nu. Waar wat van die kleine vogeltjes al niet goed voor zijn.

Jos Marcelissen.

EXCURSIE BOSWACHTERIJ ST. ANTHONIS

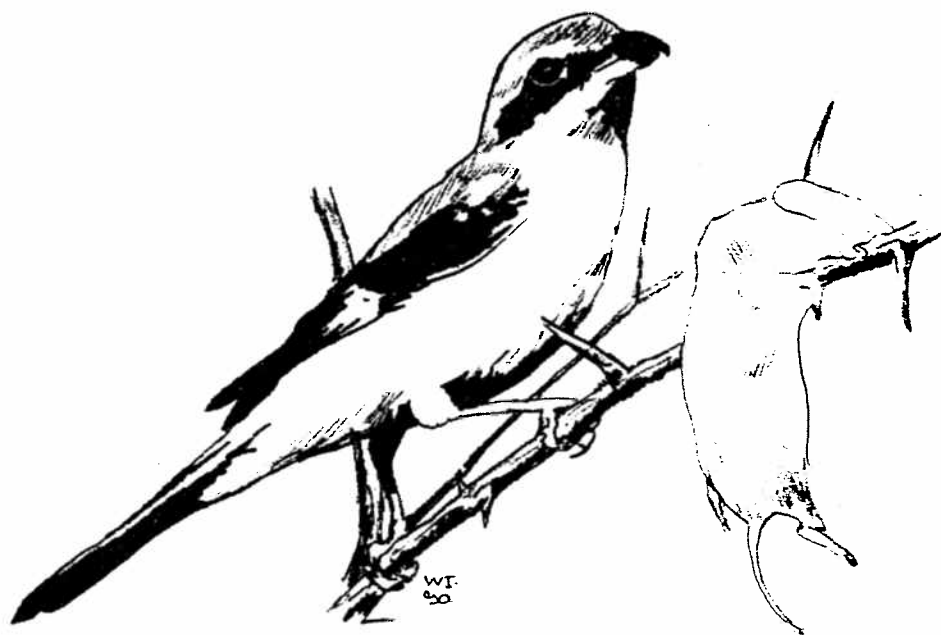
Op zondag 17 december vertrokken een tiental leden naar de boswachterij. De thuisblijvers hebben enkele leuke "ontmoetingen" gemist. Om dit een beetje te verzachten heb ik op uitdrukkelijk verzoek van onze redacteur, het volgende aan het papier toevertrouwd.

We komen de boswachterij binnen via de weg Landhorst-Wanroy. De boswachterij is 820 ha groot. Eertijds (rond 1930) werd op de heide en het stuifzandgebied de grove den massaal geplant. Dit vanwege de behoefte aan stuthout voor de toen nog volop draaiende mijnen. In het midden werd een stukje heide met jeneverbessstruiken beplant. Zo'n 10 jaar geleden is hiervan weer een groot heidelandschap gemaakt, de Ullingse Bergen geheten. Heide hoort beheerd te worden. In de boswachterij doen ze dat met een kudde kempische heideschappen en sinds een paar jaar ook met Schotse Hooglanders, een soort oerrund waar je bijna geen omkijken naar hebt. De rest van de boswachterij is nog puur productiebos. Welnu vanaf de parkeerplaats betreed je meteen de Ullingse Bergen. In plaats van de schappen zagen we een drietal reeën dwars over de heide gaan. We konden ze zeker 10 minuten volgen. Uiteraard een schitterend begin van onze wandeling. Zeker niet minder de moeite waard was het verschijnen van de zwarte specht, de grote bonte specht en de groene specht. En dit alles binnen een tijdspanne van een 20 minuten. Het wandelpad volgend zien we de schitterende Schotse Hooglanders. Kolossale horens en een dikke hangende vacht typeren de woestheid van het landschap waarin deze dieren verblijven.

Even verderop komen we bij de zandverstuiving. Hier moet toch in dit jaargetijde een klappekster zitten!! En jawel hoor, na enig getuur ontwaren we de klappekster. Niet alle leden zijn echter gewend met de verrekijs om te gaan. Dus proberen om er toch maar iets dichterbij te komen. We kwamen zo dichtbij dat men de verrekijs niet meer nodig had. Toch is dit een onmisbaar instrument bij het vogelen. Het is echter als bij vele dingen: oefening baart kunst, schroom dus niet om te zeggen dat je de vogel niet ziet. Een eindje verder zagen we nog een sperwer jagen en uiteraard de torenvalk welke boven de hei het zogenaamde bidden uithing te voeren.

In het produktiebos kwamen we de mezensgroep tegen. In de winter hebben de mezen de gewoonte om in grote groepen de bomen af te struinen op zoek naar voedsel. Koolmezen, pimpelmezen, matkopjes en de mooi getekende kuifmeesjes zagen we in gezelschap van staartmezen en goudhaantjes. Het weer was ons goed gezind. Bij een T-splitsing konden we kiezen, naar rechts en binnen een half uur weer op weg naar huis, of naar links wat de tocht iets langer zou maken. Nou ben ik al enkele malen in de boswachterij geweest en meende de weg te kennen. Dit bleek toch tegen te vallen. Het uurtje werd dik anderhalf uur. Toch had niemand daar echt spijt van. Moe, maar voldaan lieten we de schapen, de Ullingse Bergen, de klappekster e.d. achter ons.

Jan-Willem Hermans

INVENTARISATIE 1989

Zoals je in het bijgaande overzicht kunt zien, hebben er in het afgelopen jaar 14 inventarisatietochten plaats gevonden. Het animo was over het algemeen goed te noemen. Vrijwel elke wandeling waren er voldoende deelnemers om in de drie vastgestelde gebieden in het natuurpark de Maashorst te inventariseren.

Ten opzichte van de inventarisatie in 1988 is het aantal waargenomen soorten teruggegaan van 87 naar 79.

Soorten die in 1989 niet werden waargenomen waren

- beflijster	- kraanvogel	- wielewaal
- boomvalk	- grauwe vliegenvanger	- meerkoet
- kleine plevier	- zwarte roodstaart	- slobbeend
- kolgans	- nijlgans	

Daar staat tegenover dat dit jaar wél werden waargenomen:

- bosrietzanger	- witgatje
- braamsluiper	- roek

Het bovenstaande wil natuurlijk niet zeggen dat de "verdwenen" soorten niet meer in de Maashorst voorkomen, ze zijn alleen tijdens de inventarisatie niet gezien of gehoord.

De overzichten spreken verder vrijwel voor zichzelf. Per soort is per inventarisatie-datum het aantal waarnemingen vermeld. In de kolom "totalen per gebied" zie je dit voor de drie routes uitgesplitst in aantal en % trefkans. De laatste kolom toont het totaal plus de trefkans voor het gehele gebied.

In het afgelopen jaar is de registratie van de cijfers door mij overgenomen van Jan van Bergen. Na het noeste handwerk van Jan, met pen en papier, worden de gegevens nu in een hypermodern computersysteem ingebracht. In principe komt het op het zelfde neer, je kunt alleen wat makkelijker met de informatie "vogelen".

Nu ik het toch over vogelen heb, het inventariseren is naast een nuttige bezigheid, het vaststellen van de vogelstand in ons natuurgebied, ook een heel leerzame en gezellige bezigheid. Er lopen zeer ervaren vogelaars mee, hetgeen het inventariseren voor jonge piepers zoals ik, erg leerzaam maakt. En over de gezelligheid valt natuurlijk ook niet te klagen, hoewel..... tijdens de inventarisatie moet er uiteraard serieus gewerkt worden! Maar daarna, in het bezoekerscentrum, worden er volop sterke verhalen, koppen koffie en moppen getapt.

Ik kan dan ook iedereen van harte aanbevelen om eens mee te wandelen. Zeker voor de wat minder ervaren leden is dit een uitstekende manier om wat meer over onze gevederde vrienden te weten te komen. Maar ook voor de wat oudere rotten in het vak is het ogenschijnlijk nog steeds volop genieten.

Rest mij nog alle deelnemers aan de inventarisaties te bedanken voor hun deelname en de vele kennis die ze mij en ook de anderen hebben bijgebracht. Speciale dank voor Jan van Bergen die tot nu toe de inventarisaties voortreffelijk heeft gecoördineerd.

Namens de werkgroep inventarisatie,

Peter Wienbelt

Vogelvacht Uden E.O. Inventarisatie 1989 samengevatte totalen

tot # inventarisaties	15	12	5	19	2	30	15	28	11	20	17	29	12	10	totalen		
14	jan	feb	mar	apr	apr	mei	mei	jun	aug	sep	okt	nov	dec	per gebied		totaal	generaal
gebied —>																	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
blauwe kiekendief											2					1	7
blauwe reiger			3	2				2								4	14
boeren zwaluw					11		4	3	2	9	91					29	21
bonte kraai	3	1														4	14
boomkruiper	2	1	1				2			1	2					6	29
boomleeuwerik			1	2	1		2	1	1		1					4	21
boompieper					3	14	24	21	15	6						17	36
bosrietzanger								2								2	7
braamsluiper						2	2	1								1	7
buizerd	12	7	3	6	9	1	6	4	2	3	5	2	11			27	86
ekster		1	2	1						2	3		13	1		8	29
fazant	1	1			2	1	4	1			4		2			6	21
fitis					28	18	17	35	20		1					24	29
fluits								2	1							3	14
geelgors	9	13	33	9	22	17	18	28	16	3	3	5	25	1		49	71
gekraagde roodstaart						2	9	7	5							9	21
gele kwikstaart										1							1
gierzwaluw								4	6							5	7
goudhaantje	10	18		49	4	1	4	4	13	23	21	77	66			67	79
goudvink													2			2	7
grasmus						7	9	12	6	1						9	21
graspieper	6	2		4			2	3			1	2				4	29
grijs gans	3																3
groene specht			2						1							2	7
groenling			1		1								12	1		12	21
grote bonte specht	2	6	6	11	5	5	8	6	5	12	7		8	3		24	86
grote lijster		1	3	4	4	1	4	2	2	1	2					8	43
grutto			1														1
havik	3	1		1		1	1	4		1	1		3			3	21
heggemus	1		15	6	1	6	10	5	10		1		3	2		15	57
holsduif	1	2	1	1	6	4		1		3	8			1		3	14
houtduif	440	26	41	20	10	15	31	11	26	24	9	83	677	1		417	93
kauw	2					1					1		20			12	14
keep		2	4		5								6			6	29
kievit	1	4	79	26	44	95	25	19	9	1	2	12	97			91	57
kneu					4	13	11	12	5	38	38					24	29
koekoek						5	6	2								4	21
kokmeeuw (ov)	156	6	5	43							1	144	1			187	36
koolmees	10	14	29	12	14	11	9	8	5	16	30	3	38	19		79	86
koperviek	20	6		50	3						5	4				54	21
kramsvogel	30		36	80							22	16				138	29
kuifmees		1		2	4	2	3	5	3	9	18	1	8	4		8	43

tot # inventarisaties															15	12	5	19	2	30	15	28	11	20	17	29	12	10	totalen	
14	jan/feb															mar	apr	apr	mei	mei	jun	aug	sep	okt	nov	dec	per gebied	generaal		

IN GESPREK MET

GERTRUDE VAN DE ELZEN

Hoe en wanneer ben je in kontakt gekomen met De Vogelwacht?

In februari 1988 heb ik meer vrije tijd gekregen en ben toen Jan van Diermen, een goede vriend van mij, gaan assisteren op het gebied van sperweronderzoek. Dit onderzoek doet hij al sinds 1981 en strekt zich uit over geheel oostelijk Noord-Brabant. Aan de hand van dit onderzoek word je toch benieuwd naar andere vogelsoorten. Om daar wat meer over te weten te komen, ben ik lid van de Vogelwacht Uden geworden.

Van welke instantie gaat dat sperweronderzoek uit?

Dit doet Jan geheel op eigen initiatief. Ik draai nu bijna 2 jaar mee. In de zomermaanden werk je van 's morgens 5 tot 's avonds 11 uur. Dat zijn lange dagen, intensief maar vooral bijzonder. Het in de hand kunnen hebben van zo'n prachtige vogel; mooie, soms rood gekleurde, ogen, het verschil in verentekening. Ieder individu is anders, dat is zo mooi. Zo mogelijk wordt 'n sperwer gevolgd van geboorte tot sterven, b.v. waar trekken ze na hun geboorteplaats naar toe om zich te vestigen als broedvogel. In de broedperiode begint het met zoeken naar de nesten, alle gegevens worden genoteerd, van legbegin en aantal tot uitkomen en geslacht. Maar ook predatie en stukgaan van eieren. Alle gegevens zijn van belang. De jongen worden gewogen en geringd en voorzien van 'n stempelcode. En dan wordt de rest van zijn/haar leven gevolgd, de rui wordt, bij latere vangsten, genoteerd, de lengte van de vleugels en poten wordt gemeten. Het gewicht en konditie is belangrijk en de nieuwe veren worden gestempeld. Zo kom je veel aan de weet over een individu en over de soort.

Wat heeft de sperwer voor een biotoop?

Hoofdzakelijk naaldbos met een gesloten dek. Hij opereert ook vaak aan randen van bossen. Je ziet hem minder gemakkelijk dan bijvoorbeeld een buizerd of een torenvalk. De sperwer is een vrij lastig te ontdekken vogel maar als je hem wat beter kent dan raak je eraan verknocht.

Hoe vaak trek je er op uit voor onderzoek?

Het hele jaar door. In het broedseizoen relatief vaker omdat dan de nestbouw plaatsvindt. En de dagen zijn dan gewoonweg langer. Alle gegevens zijn belangrijk en Jan verwerkt de verworven informatie in publicaties en lezingen.

Het onderzoeksgebied wat we bestrijken ligt zo'n beetje in de driehoek Den Bosch, Eindhoven en Tilburg. De verzamelde gegevens worden o.a. uitgewisseld met vogeltrekstation Heteren. Ook zijn er contacten met mensen uit Schotland en Duitsland. Zij doen soortgelijke onderzoeken naar sperwers.

Ik realiseer me wel dat dit voor Nederland 'n vrij uniek onderzoek is, waar ik middenin ben gevallen (wie heeft nou een sperwer in zijn handen gehad) Een beginnening met bijzonder veel informatie over een vogelsoort en in dat 'weten' ligt o.a. de fascinatie. Het-zijn-in de natuur en het andere zien is voor mij belangrijk.

Bestaat er in Veghel een vogelwerkgroep o.i.d.?

Jawel, maar het is een vrij kleine groep die nog onderdeel uitmaakt van het IVN. In Uden heb je een grotere, zelfstandige groep met meer mogelijkheden. Mijn voorkeur ging dan ook uit naar De Vogelwacht Uden omdat die meer werkgroepen heeft en om de inhoud van de activiteiten. Ik wilde toch wat extra vogelkennis opdoen om niet altijd afhankelijk te zijn van mensen die door hun ervaring veel over vogels weten. Een extra stimulans is het meedoen met de piepcursus, de manier om de vogelgeluiden onder de knie te krijgen.

Heb je buiten de sperwer 'n voorkeur voor bepaalde vogels?

Niet echt, de sperwer is duidelijk favoriet en staat bovenaan op mijn lijst. Bij het zien van zo'n sperwer gaat mijn hart toch wel sneller kloppen. Daarbuiten vind ik een winterkoninkje een heel fascinerend vogeltje. Het is bij alle vogelsoorten zo, hoe meer je er van weet, des te groter je interesse voor die vogel.

Zitten hier veel sperwers in de buurt?

Toch aardig wat. De afgelopen jaren is de sperwerpopulatie na de bekende teruggang door het gebruik van insecticiden in land- en tuinbouw, weer gegroeid. Zeg maar, in het oostelijke deel van Brabant zo rond de 60 broedparen.

Voel je iets voor de taakgroep stootvogels?

In principe wil ik dat best wel, maar ik ben nu zo veel tijd kwijt met het sperweronderzoek dat er niet voldoende tijd overblijft voor andere activiteiten. Het sperweronderzoek heeft bij mij prioriteit nr.1. Als het aan mij ligt zal dat wel zo blijven.

Wat voor werk doe je in het dagelijks leven?

Ik had een baan in het onderwijs. Door alle maatregelen die de laatste jaren het onderwijs in zijn algemeenheid hebben getroffen, werd de mogelijkheid om je werk optimaal uit te kunnen voeren er niet beter op. Ik ben van origine een vakvrouw en wil voor 100% goed werk afleveren. De groepen werden noodgedwongen steeds groter, de lesuren teruggedraaid en de ene fusie was nog maar net achter de rug of de volgende stond er aan te komen. Ik gaf drie dagen het vak Nederlands en Expressie op het M.D.G.O. in Nijmegen. Dat staat voor Middelbaar Diensten en Gezondheids Onderwijs. Daarnaast volgde ik twee dagen in de week een dagstudie in Utrecht op de Academie voor expressie door woord en gebaar. De hoeveelheid werk die ik mezelf op de hals heb gehaald en de hele situatie rond het onderwijs heeft mij doen besluiten om mezelf te heroriënteren op de arbeidsmarkt. Dat kan ook iets buiten het onderwijs zijn. Er moet wel een of andere vorm van kennisoverdracht zijn, dat ligt me wel. Bijvoorbeeld iets met de natuur- en milieu-educatie. Dat is momenteel heel erg actueel. Met groepen omgaan vind ik heel leuk, ongeacht welke leeftijdsgroep.

Ben jij van origine veghelse?

Ja, ik ben geboren en getogen in de Gasthuisstraat in de buurt van het ziekenhuis. Je kunt dus wel zeggen een brabantier in hart en nieren. Ik heb nog een broer en een

zus. Mijn broer Henk zit in de B-verpleging en studeert momenteel voor sociaal verpleegkundige. Mijn zus Monique is bezig met het laatste jaar voor het H.A.V.O. Daarnaast volgt ze een soort grime-opleiding in Amsterdam.

Vertel eens wat meer over je vriend Joop?

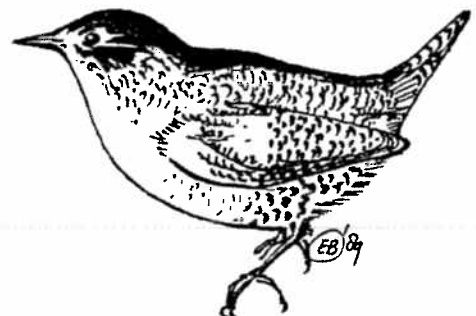
We kennen elkaar al zo'n 14 jaar. Voordat we hier kwamen wonen hebben we een hele tijd langs de Zuid-Willemsvaart in de wijk "De Leest" gewoond. Nu zitten we, qua verkeer, een stuk rustiger en hebben voldoende ruimte in huis. Trouwplannen hebben we niet, dat vind ik niet zo belangrijk. In principe hoef ik daar niet aan mee te doen. Voor mij maakt het geen verschil of ik nu wel of niet getrouwd ben. De hoeksteen van de samenleving, zoals dat altijd zo mooi gezegd wordt, hoef ik nog even niet te zijn. Om op Joop terug te komen, hij geeft al bijna 15 jaar les op de basisschool "De Ark" in De Leest in Veghel. Buiten schooltijd neemt hij graag de tijd om naar muziek te luisteren. Hij is o.a. fan van David Bowie en The Rolling Stones. Daarnaast wordt er veel gefietst, ook op vakanties.

Wat zijn jouw hobby's, buiten de vogels?

Het theater is mijn grote voorliefde. Momenteel werk ik, en dat vind ik heel leuk om te doen, met een vriendin samen voor een toneelgroep in Nijmegen. Zij regisseert en ik behartig de organisatorische zaken. Ik regel en bel, opdat alles wat betrekking heeft op de voorbereiding en uitvoering, in goede banen geleid wordt. De eerstvolgende voorstelling is in mei a.s.

Verder zit ik ook nog bij de naailes. Hier maak ik eens in de 14 dagen op maandag leuke spulletjes voor mezelf of als kraankado. De andere maandagen zit ik, zoals eerder gezegd, bij de piepcursus. Wat ik ook interessant vind, is lezen. Romans, kinderboeken en informatieve boeken geven de voorkeur. Als kind heb ik vroeger dag en nacht gelezen. Nu heb je daar minder tijd voor. Teken en schilderen mag ik ook graag doen. Ik heb daar vroeger wel eens een cursus voor gevolgd. Op vakantie nemen we altijd onze fietsen mee. De komende zomer gaan we met z'n achten naar Italië. In de buurt van Florence hebben we een leuk boerderijtje gehuurd. De interesse gaat dan ook uit naar kunst en cultuur, oude kerken e.d. bekijken. Er zijn daar nogal wat mogelijkheden. Ik kijk er in ieder geval nu al naar uit.

Peter Noy.

EEN PARELTJE IN DONKERE DAGEN

Jan van Bergen en ik zijn al wat aan het "warm draaien" voor het BMP-project, dat we dit voorjaar willen gaan doen in het bijna voltooide natuurgebied "De Maashorst". Zelfs de grauwe dagen tussen Kerst en Oud en Nieuwjaar werden benut om het gebied goed te leren kennen. Zo wilden we de één na laatste dag van het oude jaar weer de Schaykse Heide op. Maar.....de Bergeend had een beter idee. Hij was daags tevoren met één van de broertjes naar de Tongelaar geweest en had vanuit de verte een glimp gezien van de ijsvogel.

Wij dus die ochtend nu richting Mill. Maar wat zag het er uit.....Het bleef schemeren, een zure kou lag als een klamme deken over het landschap. Niet bepaald uitnodigend! Bijna meer plichtmatig dan enthousiast reden we door Mill dat nog in diepe rust lag, naar het landgoed. Wat bibberend kropen we uit de auto, trokken de muts over de oren en gleden haastig in onze koude laarzen. Diep in de kragen weggedoken sloften we langs het defensiekanaal. Een gaai vloog krijsend weg, in het duistere water roeiden een paar waterhoentjes schichtig de begroeiing in. Na wat slenteren ontmoetten we een letterlijk en figuurlijk "doorgewinterde" vogelaar. Hij vroeg of we het ijsvogeltje al hadden gezien. De man wist veel te vertellen over noord-oost Brabant als vogelgebied en bleek ook de Maashorst op zijn duimpje te kennen. "Sukses", zei hij en fietste het bospad langs het kanaal af. Wat verderop kregen we een torenvalk in het vizier die op zijn gemak een vette muis zat op te peuzelen. Met de pijp op "60" zat ie bijna op jouw hand: de schitterende zwarte druppels op het roest-rode kleed, de grijze kop, de zwarte eindband, alles was "vanaf de eerste rij" te zien. Wij hadden inmiddels al heel wat vogels gezien: riet- en geelgorzen, sijsjes, grappige dodaarsjes, statige reigers op wacht langs de waterkant, maar.....geen ijsvogeltjes.

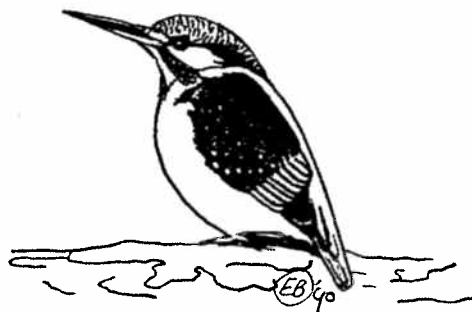
Toen we bij de bocht kwamen waar de Raam en het defensiekanaal samen stromen, zagen we iets in de lengte van het kanaal over het water scheren. Nog even zagen we een wit kontje.....en weg was het. "dat is 'm!" wist Jan. Wij versnelden onze pas, schonken geen aandacht aan twee in oliegoed gehulde vissertjes, die toch maar in het niets zaten te staren en bereikten al spoedig de brug die ons verderop naar de Raam bracht. En,.....daar was ie weer: als een zwaluw over het zwarte water scherend, zwenkte het plotseling naar links en omhoog. In een flits zag ik de zeer opvallende lichtblauwe rug..... Geén twijfel! Toen ontwikkelden we een tactiek die zeer doeltreffend bleek te zijn: je zou het kunnen noemen "kijken en beweging".

Terwijl Jan zeer behoedzaam met de telescoop naar voren sloop, hield ik met de kijker het beestje in de gaten. Als Jan zo'n 15 meter was gevorderd en zijn telescoop goed had ingesteld, gaf hij als een top-volleyballer een handsig-naal achter zijn rug en was het mijn beurt om naar voren te sluipen. Onverstoorbaar bleef onze vriend zitten op een verhoging op de rechteroever. Steeds beter kregen we het in zicht en steeds mooier werd het vogeltje. Wij presteerden het tot op minder dan 30 meter te benaderen en hem op vergroting 60 te observeren. Wat een pracht.....een tropisch aandoend vogeltje! We zagen heel duidelijk het felle blauw van rug en vleugels, de bruine flanken, de grote kop met enorme zwarte snavel, het witte keeltje, wat een contrast met de sombere, grauwe omgeving! Lang bleven we het van heel dichtbij observeren; z'n grote kraalogen gleden naar boven en toen vloog het op.....we konden nu goed zijn spechtachtige vlucht waarnemen en zijn merkwaardige langgerekte herhaalde roep, tiepiet-tiepiet horen.....maar.....er kwam nog een verrassing. Het tweede ijsvogeltje, nu van de andere kant liet zich even zien. We waren zo onder de indruk van het onvergetelijke schouwspel dat we alles inpakten en voldaan naar onze auto teruggingen. We hadden gewoon geen behoefte nog meer te zien. Alcedo Atthis, bedankt. Ik kom je in het voorjaar of misschien wel eerder weer opzoeken, want je bent wel een heel bijzonder pareltje!

Dryocopus Martius

Raadsel!!

In dit verhaal zit een waarnemingsfout.
Welke (goede) Vogelwachter haalt hem eruit?

BIJZONDERE WAARNEMINGEN

Bijzondere waarnemingen?

Naast de inventarisatiegegevens wil ik graag voor de Vogelwacht bijhouden welke bijzondere soorten in en rond Uden worden waargenomen.

Wat we graag willen weten is:
soort-datum-plaats/lokatie-man/vrouw-aantal-weersgesteldheid-eventueel extra commentaar.

Dus, zie je een vreemde vogel in je buurt (alléén die met vleugels.....) geef dat dan even, liefst 's avonds, aan mij door.

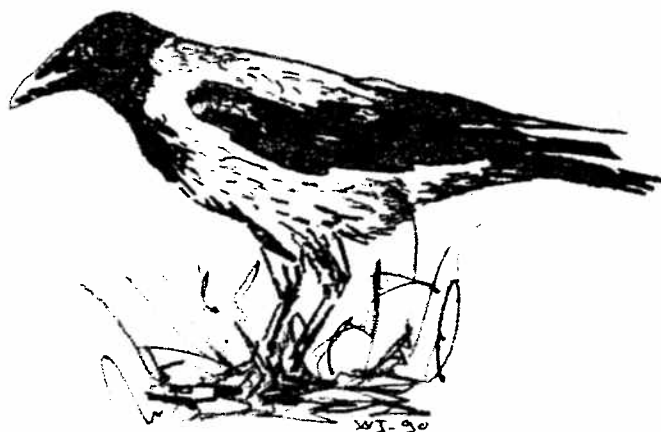
Bij voorbaat dank
Peter Wienbelt
tel. 68198

Bijzondere waarnemingen Vogelwacht Uden e.o.

DATUM	SOORT	MV	AANT	LOKATIE	KOMMENTAAR
Sep 17, 1989	aalscholver		50	Bobbelbries	in trekvlucht
Sep 17, 1989	aalscholver		50	gebied 2	in trekvlucht
Nov 29, 1988	barnsijs	V	1	Groenewoud	tussen 5 sijsjes
Nov 01, 1989	beflijster	m	1	Vosdeel, Boekel	3 a 4 dagen
Jan 20, 1990	blauwe kiekedief		1	Hemelrijk	
Feb 04, 1990	bonte kraai		7	Maashorst 3 vennen	BMP voorbereiding
Nov 06, 1988	brilduikers		7	Hemelrijk	
Nov 12, 1989	buidelmees (juv)		1	Hemelrijk	
Dec 25, 1988	goudvink		1	Bedaf	
Dec 25, 1989	goudvink		4	Zevenhuiserweg	
Dec 12, 1988	grote zeeëend		1	Hemelrijk	
Nov 11, 1989	houtsnip		1	Maashorst geb. 2	
	klapekster		1	zie Slechtvalk dec89	
Oct 18, 1989	klapekster		1	Kanonsberg	
Nov 12, 1989	klapekster		1	Maashorst 3 vennen	
Dec 25, 1989	klapekster		1	Maashorst 3 vennen	
Jan 21, 1990	klapekster		1	Maashorst 3 vennen	
Feb 04, 1990	klapekster		1	Maashorst 3 vennen	BMP voorbereiding
Dec 25, 1988	kleine bonte specht		1	Bedaf	
Oct 10, 1988	kraanvogel		14	?	
Oct 25, 1988	kraanvogel		30	Brobbelbies	
Nov 05, 1988	kraanvogel		70	Brobbelbies	
Nov 05, 1988	kraanvogel		12	Schaijkse heide	fouragerend
Nov 10, 1988	kraanvogel		10	Uden-Veghel	
Dec 25, 1988	kraanvogel		12	Brobbelbies	fouragerend

Bijzondere waarnemingen
Vogelwacht Uden e.o.

DATUM	SOORT	MV	AANT	LOKATIE	KOMMENTAAR
Jan 07, 1990	kruisbek	m	2	Maashorst / Zeeland	Nieuwjaars wandeling
Jan 07, 1990	kruisbek	v	2	Maashorst / Zeeland	Nieuwjaars wandeling
Jan 27, 1990	kruisbek		1	Slabroek	
Feb 02, 1990	kruisbek		2	Slabroekse heide	
Jan 21, 1989	kuifeend	v	2	Kleuter	
Sep 07, 1989	paapje		6	Brobbelbies	
Sep 17, 1989	paapje		11	Bobbelbries	
Nov 05, 1988	putter		1	Schaijkse heide	
Nov 19, 1989	putter		1	Industrieterr. Uden	
Jan 21, 1989	tafeleend	v	1	Kleuter	
Sep 07, 1989	tapuit		2	Brobbelbies	
Nov 09, 1989	vuurgoudhaantje		1	Odiliapeel	
Nov 10, 1988	watersnip		7	de Leygraaf	
Feb 04, 1990	watersnip		1	Maashorst 3 vennen	BMP voorbereiding

VOGEL ONDER DE LOEP

De Roodborsttapuit

Een parmantig klein vogeltje die, zoals de naam al zegt, een rode borst heeft. Verder heeft het mannetje in zomer- klee een zwarte kop met witte halve halsband. Hoe meer het seizoen vordert hoe zwarter het zomerklee en de kop worden. Dit komt door het slijten van de veren waardoor de zwarte veren die eronder liggen tevoorschijn komen. Het vrouwtje lijkt op het mannetje maar is wat fletser van kleur, meer bruinachtig dan zwart.

De roodborsttapuit lijkt veel op het paapje wat dan ook zijn naaste familielid is. Toch zijn de twee soorten altijd makkelijk te herkennen als je kijkt naar de witte oogstreep. Deze is bij het paapje goed te zien en bij de roodborsttapuit ontbreekt deze volledig.

De roodborsttapuit is bij ons een zomervogel die in de winter in het Middellandsezegebied te vinden is (Frankrijk, Spanje). Omdat de vogel niet zover overwintert is hij al dikwijls vroeg weer in Nederland terug te zien, meestal in maart. Een jaar of drie geleden heb ik hem zelfs al eens half februari gezien bij het Hemelrijk. De roodborsttapuit komt het meest voor in droge, ruige, grasrijke gebieden, waarbij vooral terreinen met uitkijkposten (struiken, maar ook hekkenpalen) in trek zijn. Het voedsel dat hoofdzakelijk van dierlijke aard is wordt zowel op de bodem als op (en boven) de vegetatie buitgemaakt. Het nest wordt tussen de bodembegroeiing gebouwd, dus niet ondergronds.

Niet allen grasrijke gebieden behoren tot het biotoop van de roodborsttapuit maar ook de heide en dan vooral de droge heide wordt bevolkt. Hier kan je de roodborsttapuit dikwijls boven op een bramenstruik zien zitten. Jammer genoeg is vooral in de grasrijke gebieden de roodborsttapuit aan het afnemen door de intensivering van de landbouw. Hierdoor verdwijnen de ruige hoekjes en houtwallen die nu net geschikt zijn voor de roodborsttapuit.

Bij ons in Uden is de roodborsttapuit dan ook drastisch afgenomen of als ik me niet vergis, zelfs helemaal verdwenen. Tot voor een tien jaar geleden wist ik nog diverse roodborsttapuiten hier in de omgeving te broeden. Bijvoorbeeld: het Hemelrijk, langs het fietspad van Odiliapeel naar Volkel en aan de overkant van de weg bij het benzinstation van Andringa. Geleidelijk aan zijn hier de ruige hoekjes weggehaald zodat de roodborsttapuiten hier niet meer terugkwamen.

Maar er is weer hoop voor de roodborsttapuit in het "Udense".

De twee omheinde gebieden in de Maashorst kunnen weer geschikt worden voor de roodborsttapuit. Omdat de graslanden hier extensief beheerd zullen gaan worden zal er een verruiging optreden met hier en daar struikgroei zodat er weer een prachtig gebied voor de roodborsttapuit ontstaat. Als dit gebeurd wil dit zeggen dat het de goede kant opgaat met de twee omheinde gebieden want de roodborsttapuit is een echte kenscoort voor het type landschap dat

Staatsbosbeheer hier probeert terug te krijgen. Dat je zo'n gebied vroeger overal had kun je concluderen uit het feit dat de vogel vele bijnamen had wat duidt op een algemeen voorkomen van de soort.

Hier bij ons noemden ze hem dikwijls de "weinddupper". Waarschijnlijk omdat de roodborsttapuit nogal schokt met de vleugels en staart ("hot duppen" dit betekent het op en neer bewegen) waardoor het lijkt alsof de vogel last heeft van harde wind.

Zoals ik al zei, laten we hopen dat we over een paar jaar de roodborsttapuit weer kunnen zien "duppen" in de Maashorst.

John Hermans.

LAATSTE NIEUWS!!!!!!

```
*
*
* De bouw van de Groenhoeve start
* half april.
*
*
```

VERSLAG TAAKGROEP STOOTVOGELS

Helaas heeft de stootvogelwerkgroep afscheid moeten nemen van één van hun beste medewerkers, nl. Ivo van Lanen. Wij vanuit de werkgroep hebben hem dan ook veel succes gewenst bij het uitvoeren van zijn andere grote hobby.

Wij zijn dit jaar wat eerder begonnen, omdat we dit jaar ook de uilen beter wilden inventariseren. Het resultaat was 2 ransuilen en 2 steenuilen. Van één ransuil is het aantal jongen bekend, nl. 3 stuks. Helaas is van de andere ransuil en de steenuilen niets bekend.

Sperwers hadden we dit jaar 5 broedparen, waarvan 4 nesten zijn geringd. Dit resulteerde in 12 jongen. Het andere sperwernest had toen het ontdekt werd al vliegvlugge jongen en dat waren er 4.

Buizerden hadden we dit jaar 4 broedparen met een totaal van 8 jongen.

Haviken hadden we ook 4 broedparen waarvan maar van twee broedparen het aantal jongen bekend is, nl. 4 jongen.

Boomvalken dachten we 2 broedparen te hebben, maar er is er helaas maar één van gevonden met 4 jongen.

Torenvalken hebben we 3 broedparen in de kasten met 15 jongen en vermoedelijk één vrij broedpaar. Verder is er over het vrije broedpaar niets bekend.

In Odiliapeel was er 1 torenvalk, helaas is er verder niets van bekend over het aantal jongen. De havik had wel jongen maar verdween helaas spoorloos, zo ook de jongen.

De sperwer had ook jongen maar daar zijn het aantal jongen niet van bekend. Wel is bekend dat ze zijn uitgevlogen.

In Odiliapeel hebben helaas geen uilen gebroed, zover als we weten. Wel is er een aantal malen de bosuil gehoord, deze is helaas niet gevonden als broedpaar.

Met dank aan de medewerkers van de stootvogelwerkgroep:

Wim Janssen

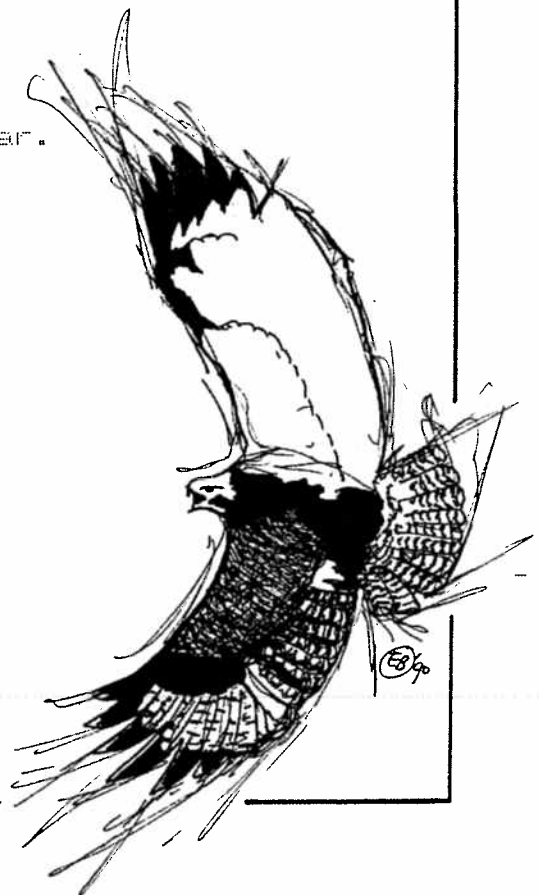
Martien van de Elzen

Jan Verhoeven

Henk van den Acker

voor de grote inzet in het afgelopen jaar.

Henk van den Acker.

VERSLAG EERSTE WERKDAG V.L.U.

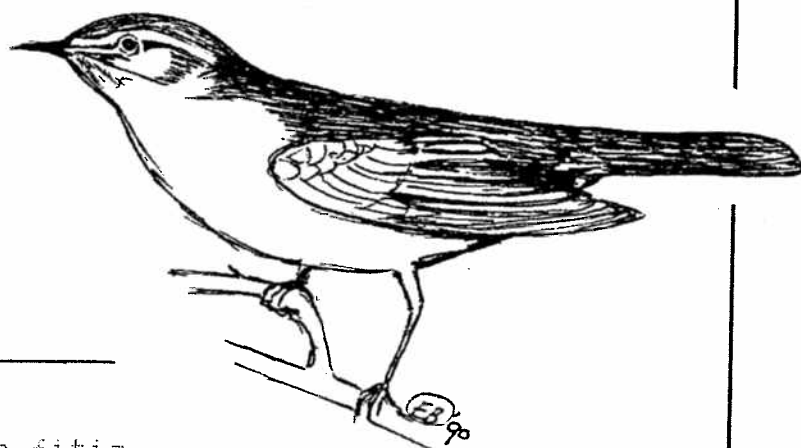
Op zaterdag 20 januari jl. hield de werkgroep Vrijwillig Landschapsbeheer Uden haar eerste werkdag. Zoals u weet, is deze werkgroep opgericht om in Uden en omgeving kleine landschapselementen te onderhouden en beheren. Zij is een gezamenlijke werkgroep van IVN en Vogelwacht.

De eerste werkdag startte goed. Om 9.00 uur was een groep van ongeveer 20 mensen aanwezig. Emiel Rijken, coördinator Beheer Kleine Landschapselementen bij het brabantse Landschap, gaf uitleg over het gebruik van de diverse gereedschappen. De trekzaag, beugelzaag, boomzaag, hiep en bijl werden vakkundig gehanteerd. Toen dan ook de vrijwilligers zelf aan de slag gingen, gaf dit weinig problemen, hoewel het vermoeden bestaat, dat sommigen van ons al eens eerder mer dit bijltje hadden gehakt.

Op Kooldert moest een elzensingel worden teruggezet (afgezaagd op 20 cm. boven de stobbe). Dit is nodig, daar de stobbe dan opnieuw uitloopt en zo een mooie dichte haag vormt, die allerlei dieren en planten kan herbergen. Laat men de boom uitgroeien dan ontstaat een, weliswaar mooie, bomenrij die slechts aan enkele soorten onderdak biedt. Vooral zangvogels, zoals winterkoning, merel, kneu, fitis, tuinfluiter, grasmus, braamsluiper, heggemus, zanglijster, grote lijster, roodborst en geelgors profiteren van een lage dichte begroeiing.

Hoewel er regen was voorspeld, scheen de zon. Er werd dan ook met veel animo gewerkt. Toen om half elf de koffie kwam, was het grootste deel van de singel "om". Daarna nog even aanpakken en vooral opruimen, waarna om half een werd afgeblazen. Letterlijk en figuurlijk, want een van de vrijwilligers had bij een niet nader te noemen fabrikant uit Oss een grote pan erwtensoep losgepeuterd. Heerlijk. De volgende werkdag is gepland op zaterdag 17 februari. Dan worden de wilgen op Kooldert geknot.

Willy Peene

FITIS

Kijk, daarginder zit een fitis
- Nee, daarvoor is ie te klein
Nou als het de fitis niet is
Zal het wel de tjiftjaf zijn.

INVENTARISATIE

Op 17 januari 1990 is er een eerste bijeenkomst geweest van een nieuw opgezette kerngroep inventarisatie in het "pieplokaal" ten huize van Joep Esser. Op deze avond waren aanwezig, Peter Wienbelt, Jan Verhoeven, Joep Esser en Jan van Bergen.

De bedoeling van deze avond was om de bestaande activiteiten op het gebied van de inventarisatie (BMP-Projekten) op elkaar af te stemmen, een verdeling van taken te maken en een actieplan te ontwikkelen, met name voor het park "Maashorst".

Via Aafke (werkzaam bij het consultantschap Bos- en Landschapsbouw, kantoor Udén) zijn de laatste gegevens verkregen, waaronder rapporten en kaarten hoe het gebied tot stand gekomen is en wat de beheersplannen zijn. De inrichting van het park wordt verzorgd door ruilverkaveling Midden Maasland (bestek uitvoerder Jan Noordeloos) en het beheer is door de kontaktkommissie "Maashorst" (waarin zitting hebben: rekreatieschap Maasland, betrokken gemeenten, consultantschap Bos- en Landschapsbouw en Staatsbosbeheer) in handen gegeven van staatsbosbeheer. Beheerder is Klaas van de Laan.

De werkzaamheden zijn als volgt verdeeld:

BMP projekten

Laag Slabroek : Jan Verhoeven en Henk van de Akker
Annabos : Jan Verhoeven en Henk van de Akker
Schaykse Heide : Joep Esser en Jan van Bergen
Kooldert : John Hermans, Wim Janssen en Rien de Mol
Maashorst(zndag): Peter Wienbelt en Jan van Bergen
(..... = coördinator)

Bij deze projekten gaat Willie Bergmans ervaring opdoen bij Jan en Henk, terwijl Peter Wienbelt meedoet met Joep en Jan.

Het is de bedoeling dat in 1991 uit Willie, Rien en Peter een nieuwe BMP groep geformeerd kan worden, welke dan binnen park "Maashorst" een nieuw stuk van het BMP programma voor hun rekening kunnen nemen. Daarnaast kunnen in 1991 opnieuw 2 tot 4 mensen ervaring opdoen bij bestaande BMP projekten (wie doet er mee?) waaruit dan in 1992 weer een nieuwe BMP groep gerekruteerd kan worden voor het derde BMP projekt in de Maashorst. Zo zouden we het inventariseren geleidelijk aan uit kunnen breiden op een min of meer professionele manier.

Inventarisatie op zondag (vrijblijvend voor alle leden)

Coördinator is Peter Wienbelt.

Afgesproken is om gebied 1 en 2 intensiever te gaan inventariseren (gebied 3 is BMP projekt geworden).

We zouden graag zien dat vanuit de leden enkele mensen (met en zonder ervaring) zich beschikbaar zouden willen stellen om van de ± 14 wandelingen er zeker 10 aanwezig te zijn. Dit om de continuïteit en betrouwbaarheid van de gegevens te waarborgen. Doen!!!!!!

Tijdens deze wandelingen willen we meer in kleine groepjes gaan, waarbij in ieder geval één ervaren teller aanwezig is. Groepjes van 3 tot 4 personen lijkt ons geschikt. Zijn er veel leden aanwezig dan maken we meerdere groepjes per gebied. Op deze manier krijgen we betere omstandigheden om te "vogelen". Het gezellig "kleppen", wat er ook bijhoort, doen we natuurlijk na afloop bij een kopje koffie in het bezoekerscentrum of in een later stadium in ons nieuwe clubhuis. Jullie komen toch allemaal?!

Peter Wienbelt zal zorg dragen voor een informatieblad over het inventariseren waar de doelstellingen en data's nog eens verzameld zijn. Verder zal er in elk clubblad een verslag komen (per kwartaal) van de resultaten en bijzonderheden.

kontakten

De kontakten naar onder andere het bestuur en andere leden wordt verzorgd door Jan van Bergen.

De kontakten met SBB zullen via Aafke Kijlstra gaan lopen, onder andere met de beheerder Klaas van de Laan.

Als woordvoerder van BMP fungeert Joep Esser.

De gegevens van 1988 en 1989 worden op dit moment uitgewerkt en dan doorgestuurd naar SBB.

Afgesproken is verder dat we als kerngroep inventarisatie maandelijks bij elkaar zullen komen om de voortgang te bevorderen en op de hoogte te blijven van elkaars activiteiten.

Tot slot een oproep!

Hierbij doen wij een beroep op onze leden om actief deel te gaan nemen aan het inventariseren.

Wij hebben een fantastische vereniging, klein maar fijn waar weinig mensen een hoop werk verzetten. Op een of andere manier echter is er minder (konsequent) enthousiasme voor het inventariseren. Wij hopen door bovenstaande maatregelen het aantrekkelijker te maken. Vooral op de minder ervaren leden doen wij een dringend beroep. Het inventariseren is in feite de "leerschool" voor het vogelen. Onder leiding van een ervaren lid leert u in de natuur zelf met oog en oor de vogels onderscheiden.

Ervaring is dus absoluut géén vereiste. Belangrijker is dat u bereid bent om afhankelijk van het jaargetijde ± 14x zondags misschien wat vroeger op te staan dan u gewend bent. Onze gevederde vrienden hebben namelijk de eigenschap vooral 's morgens vroeg echt actief te zijn. Na 9.00 uur mist u 50% tot 60% van wat u vóór die tijd had kunnen waarnemen!

Als u even de moeite neemt de dekens weg te slaan, zult u op weg naar de Maashorst ontdekken hoe mooi het 's morgens vroeg is en hoe lang uw dag nog is als u na de wandeling, de koffie en de koek, weer naar huis rijdt; wellicht na een opwindend vogelavontuur!

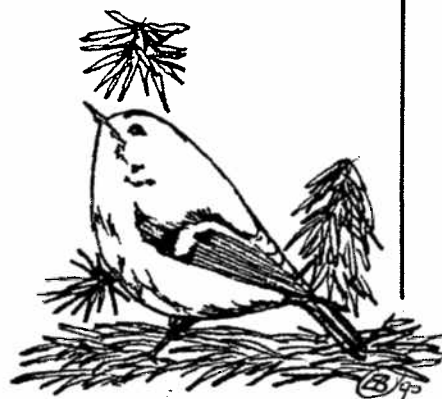
Stap over die drempel heen en kom eens proberen.

Van harte welkom.

De kerngroep.

EN ZE KONDEN HET KIJKEN NIET LATEN

Gewoon omdat ze er zin in hadden, gingen Wim, z'n neefje Berry, "de broertjes", Jan bergeend en schrijver dezes, de dag voor Kerstmis richting Flevopolder: "om eens lekker uit te waaien."

Gew apend met onze kijkers en "de pijp" werd de tocht aanvaard. Toen we op de dijk kwamen, zagen we voor ons het vertrouwde beeld: duizenden eenden dobberend in grote, afzonderlijke groepen. De ranke halzen van vele futen, de parmantige brilduikers, de fraai ogende zaagbekken; je raakt er niet op uitgekeken.

Na een flinke discussie over en weer of we nou een klucht fratertjes zagen zitten of onderbelichte groenlingen, we kwamen er niet uit: zelfs de pijp bracht geen uitkomst. Na het vriendelijke verzoek van enige politie agenten om het observeren niet op de hoofdweg te doen, maar ernaast op de ventweg, sukkelden we richting Lelystad. We hadden allemaal een onbehaaglijk gevoel in deze klomp van beton; wat zijn wij dan bevoorrecht in Noord-Brabant. De reden van ons kortstondig bezoek was:bunkeren! Dat werd na lang zoeken de NS-stationsrestaurant. Kollega's opgelet: wij bevelen u dit restaurant unaniem aan, schoon, warm, veel engoedkoop. Toen eerst één van de broertjes met zijn schedeldak de lamp boven de tafel had getest, deed de Bergeend het nog eens over. (wie zei daar "ezel"!) Nadat de serveerster ons uitgeleide deed met "prettige dagen, doe!", reden we zo snel we konden het groen weer in. Op de Knardijk bezochten we de geïmproviseerde observatiehut. Op de schutting lazen we zéér persoonlijke informatie over Nico de Haan.

We werden op de terugweg naar de auto's verrast door vlak achter elkaar een heus goudhaantje, midden in het riet een steil omhoog fladderende wintertaling.

Via de Kievitslanden zijn wij teruggereden: wat een schitterend gebied! Groepen kol- en brandganzen liepen rustig te grazen. We zagen nog een grote klucht kieviten, een grote lijster en een koppel knobbelzwanen. Totdat de kick van de dag kwam. Een ruigpootbuizerd of niet....of wel....of niet.....Wat had ie wel....'n zwarte eindband, een lichte staart, "maar ik kan niet zien of zijn poten beverderd zijn", zei Wim. Toen ging ie nog demonstratief "bidden" ook. "Dus toch": riepen er drie in koor. "Maar een buizerd bidt ook wel eens", kaatste Wim. Einde discussie. Ruigpootbuizerd dus, Wim! Punt uit!

Wat we allemaal zeker zagen (Wim zag meer zei die).

1. wilde zwaan	23. meerkoet
2. knobbelzwaan	24. aalscholver
3. zilvermeeuw	25. kievit
4. kokmeeuw	26. buizerd
5. grote mantelmeeuw	27. ruigpootbuizerd
6. brandgans	28. torenvalk
7. kolgans	29. blauwe kiekendief
8. rietgans	30. ekster
9. grauwe gans	31. kraai
10. blauwe reiger	32. huismus
11. kuifeend	33. fazant
12. brilduiker	34. graspieper
13. krakeend	35. grotelijster
14. toppereend	36. spreeuw
15. tafeleend	37. fuut
16. slobbeend	38. groenling
17. bergeend	39. kramsvogel
18. wintertaling	40. koperwiek
19. nonnetje	41. goudhaantje
20. grote zaagbek	42. pimpelmees
21. middelste zaagbek	43. koolmees
22. waterhoentje	

Houdoe
Dryocopus Martius

PUBLIEKSWANDELING IN DE MAASHORST

Op zondag 11 maart jl. was het dan zover. De eerste publiekswandeling van dit jaar. De aankondiging voor deze wandeling heeft in vele kranten gestaan en zelfs op de televisie. Daar kon het dus niet aan liggen. Het weer was die ochtend prima. Half bewolkt, af en toe een zonnetje en een graad of tien. Deze gunstige omstandigheden waren voor een groot aantal mensen ook aanleiding om naar het bezoekerscentrum De Maashorst te komen en te luisteren naar wat de mannen van De Vogelwacht hen te vertellen hadden. Helaas, de vrouwelijke leden lieten het deze ochtend afweten. Zouden zij dan toch liever op zo'n mooie ochtend als deze willen uitslapen? Afijn, ook zonder hen gaat het blijkbaar gewoon door.

Nat na achten telde ik ruim tachtig personen. Nadat Jan-Willem de mensen een goede morgen gewenst had, vormden zich de groepen. Dit gaat altijd heel leuk, bijna automatisch. Ieder zichzelf respecterende vogelaar, cq. gids zorgt er in ieder geval voor dat hij vooral in een groep zit waar al kennis van b.v. een collega o.i.d. aanwezig is, want mocht hij zich eens vergissen dan kan hij daar altijd op terugvallen. Dit heeft wel eens tot gevolg dat de grootte van de groepen verschillend zijn. Her en der over de weg zie je groepjes staan, druk pratende over van alles en nog wat. Er zijn groepen van wel 30 man, terwijl wat achteraf een groepje van 8 man een beetje bedrempeld staat te kijken. Na ingrijpen van de coördinator zie je mensen van de ene groep naar de andere groep lopen. Als alles een beetje in evenwicht is, kan de tocht beginnen. Een voor een zie je ze dan alle windrichtingen heen stui-ven. Het leuke is dat je verschillende soorten mensen ziet tijdens zo'n wandeling, van jong tot oud. Gezinnetjes met opgroeiende kinderen en ook al wat oudere mensen die graag eens een stukje in de natuur willen wandelen. Verrekijsers en grote vogelboeken behoren tot de attributen. Met daar-bij goede zin en saamhorigheid. Aan dit laatste ontbreekt het maar zelden tijdens dit soort wandelingen.

Vogels zien we natuurlijk ook. Dit varieert meestal tot het zien en horen van zo'n twintig tot dertig vogelsoor-ten, de echte vogelaars daargelaten, die komen tot dicht-bij de veertig soorten. Waar halen ze de vogels toch vandaan, zou je misschien kunnen zeggen. Als zij tien piepjes hebben gehoord zitten wij pas bij twee of drie. Naast het gewone spul, wat je altijd hoort of ziet tijdens deze wandelingen, zijn o.a. de boomleeuwerik en de tjiftjaf nu al gehoord.

Wat belangrijker is; dat wij als Vogelwacht Uden weer een groot aantal mensen enthousiast hebben gemaakt voor alles wat met de natuur te maken heeft en wel de vogels in het bijzonder. Het bestuur noemt dit met een mooi woord "pro-filering". Uiteraard is het van belang dat we de successen van de afgelopen jaren consolideren en op z'n minst moeten uitbreiden. Ieder zal zijn of haar steentje hieraan moeten bijdragen. Om op de publiekswandelingen terug te komen. Het is bewezen dat d.m.v. deze wandelingen behoorlijk wat kennisoverdracht plaatsvindt. Toch is het belangrijk om

het e.e.a. meer inhoud te geven. Van belang is daarbij dat je regelmatig evalueert, waarbij je kunt nagaan of je aan de gestelde doelstellingen voldoet. Eventueel kun je na gezamenlijk overleg, tot optimalisering overgaan.

Een aantal zaken spelen hierbij een rol, te weten:

- evaluatie, zoals eerder vermeld
- het vaststellen van een thema en routebepaling
- het coördineren en begeleiden van gidsen
- het bepalen van de frequentie
- het verzorgen van informatiemateriaal
- publiciteit

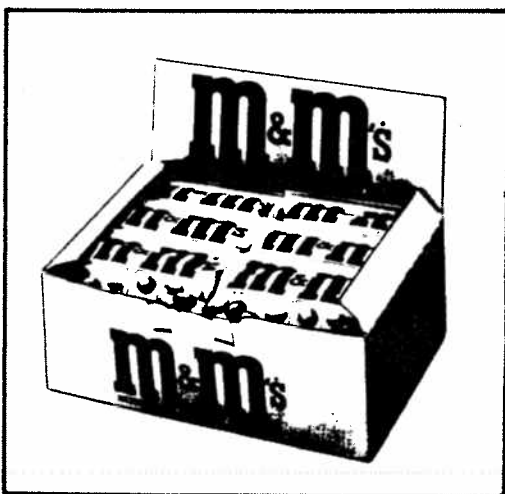
Bepaalde actie's moeten door het bestuur geïnitieerd worden. Misschien geldt dit ook voor het bovenstaande. Door open te staan voor suggesties en opbouwende kritiek denk ik dat we met zijn allen samen nog ver kunnen komen.

Peter Noy

m&m's[®]

M&M's melkchocolade
smelt in je mond, niet in je hand.

TAXIBEDRIJF
ZIEKENVERVOER

H. J. VAN ZUTVEN

Kastanjeweg 33, 5401 GW Uden
Telefoon 04132-50400
bgg 62537

dames/heren kapsalon
**ria & léon
de bie**
lieve vrouwenplein 9
uden / tel. 04132-62728

OCKHUIZEN
uw slager

MARKTSTRAAT 47 UDEN TEL. 04132 - 82786

KOMPLEET
WONEN

VAN DONZEL
UDEN

Prior van Mijlstraat 6 - Kastanjeweg 66a Tel. 04132 62539

- * MEUBELEN
- BANKSTELLEN
- KASTEN
- EETHOEKEN
- SLAAPKAMERS
- * TAPIJTEN
- * GORDIJNEN

BOONAERTS

MARKT 24 UDEN

TEL 62548

'N GOEIE SLAGER

voor uden en omstreken:

de bruin Verzekeringen

WILHELMINASTRAAT 10a / 5401 CH UDEN TEL. 04132-62348

*alle verzekeringen
financieringen
Interpolis e.a.*

snijders metaal

SPECIAALZAAK METALEN-
IJZER WAREN-GEREEDSCHAPPEN

KAPELSTRAAT 1 UDEN.

ACTUELE MODE

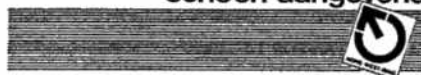

Sportief en gekleed in één.
De college-lijn „New Look”,
waarbij vluchtmotieven, kleur-
combinaties en clubmotieven
een grote rol spelen.

prijs f 119,-

schoen-aangevend

SCHOENENHUIS ZEGERS
MARKTSTRAAT 39
5401 GG UDEN
TEL. 04132-63992

GO WILD

Gazelle
The Wildbikes
puur avontuur..

ATB-rage, over-
gewaaid uit de USA, wint
ook hier snel terrein.
Gazelle ATB begint waar
gewoon fietsen ophoudt.
Dwars door 't weiland,

bossen, duinen en langs het
strand...
Deze stoere Fieldcruiser
van Gazelle, niet te temmen,
18 'ruim'versnellingen,

Go Gazelle ...! Kijk bij ons!

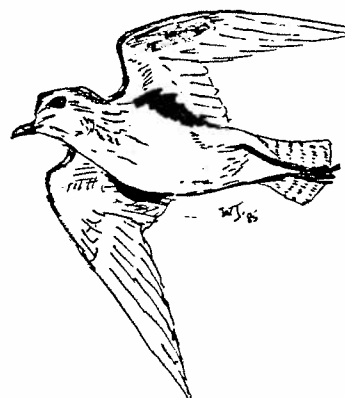
WIM DE WILT
KERKSTRAAT 4 - UDEN - Tel.: 62620

Gazelle fietsen rijden op straat is strafbaar.

Café Dirk van Zutven

Veghelsedijk 42
5401 PB Uden
Telefoon 04132-62827

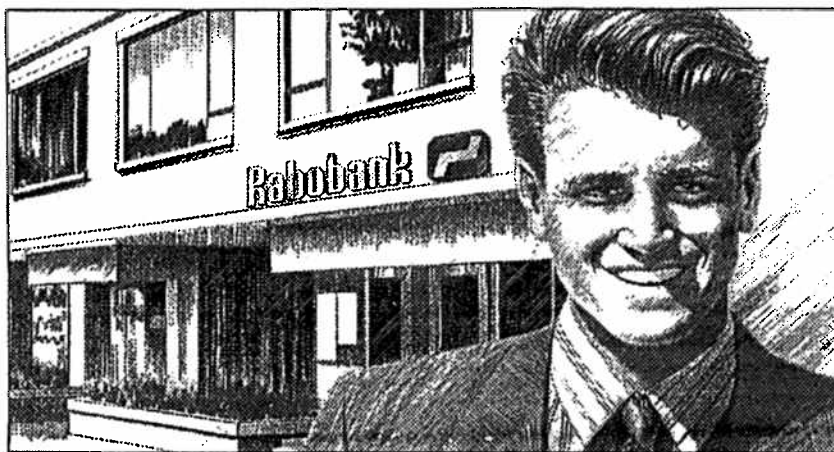

VOOR SPORTIEVE KLEDING

W&L BRESSERS

marktstraat 12 uden **mannenmode**

Complete bankservice in de buurt: bij de Rabobank.

Wie bankzaken goed wil regelen hoeft nooit ver te zoeken. Er is altijd een Rabobank in de buurt. Met alle bankdiensten en gunstige voorwaarden. Met kennis van plaatselijke omstandigheden. En met ervaren medewerkers en specialisten die u graag van advies dienen. Precies op uw maat, rekening houdend met uw wensen. Uw bankzaken zijn goed geregeld bij zo'n bank in de buurt.

Rabobank
Meer bank voor je geld